

Postavení tajemníka

Městský obvod není povinen zřídit funkci tajemníka, pokud mu není statutem svěřena činnost pověřeného obecního úřadu. Bude-li tedy statutem na obvody v územně členěných statutárních městech přenesena funkce pověřeného obecního úřadu, založí se tím též povinnost obvodů zřídit funkci tajemníka úřadu městského obvodu.

Tajemníka obecního úřadu jmenuje a odvolává starosta (nikoli tedy již obecní rada jako dříve), a to se souhlasem okresního úřadu. Bez tohoto souhlasu je jmenování i odvolání neplatné.

POSTAVENÍ TAJEMNÍKA

obecního úřadu, městského úřadu, magistrátu a úřadu městského obvodu
(bez hlavního města Prahy)

Podle nového zákona o obcích č. [128/2000](#) Sb., platného od 15. května 2000 a účinného od 12. listopadu 2000, je postavení tajemníka upraveno v některých otázkách odlišně od předchozí právní úpravy. Z nové úpravy vyplývá zejména:

Doposud mohly funkci tajemníka obecního úřadu zřizovat pouze ty obce, v nichž obecní rada zřídila alespoň dva odbory obecního úřadu. Od účinnosti nového zákona může tuto funkci zřídit kterákoli obec podle svého uvážení. Povinně ji však musí zřídit obce, v nichž působí pověřený obecní úřad (tj. obecní úřad, který vykonává přenesenou působnost pro více obcí ve správních obvodech) a statutární město (v němž nese název „tajemník magistrátu“).

Městský obvod není povinen zřídit funkci tajemníka, pokud mu není statutem svěřena činnost pověřeného obecního úřadu. Bude-li tedy statutem na obvody v územně členěných statutárních městech přenesena funkce pověřeného obecního úřadu, založí se tím též povinnost obvodů zřídit funkci tajemníka úřadu městského obvodu.

Tajemníka obecního úřadu jmenuje a odvolává starosta (nikoli tedy již obecní rada jako dříve), a to se souhlasem okresního úřadu. Bez tohoto souhlasu je jmenování i odvolání neplatné. Obdobně nově platí i pro město Brno, Ostravu a Plzeň – tajemníka magistrátu může primátor jmenovat či odvolat jen se souhlasem ředitele krajského úřadu; tajemníka úřadu městského obvodu může starosta obvodu jmenovat či odvolat jen se souhlasem tajemníka magistrátu (nikoli primátora, jako předtím). Starosta také stanoví tajemníkovi plat (nikoli již rada).

Tajemník obecního úřadu je nadále odpovědný za plnění úkolů v oblasti samostatné i přenesené působnosti obce pouze starostovi, dříve v oblasti samostatné působnosti odpovídal též obecní radě. V případě, že přednosta okresního úřadu (ve městech Brno, Ostrava a Plzeň ředitel krajského úřadu) jmenuje správce obce (může se tak stát v případech předvídaných v § 98 zákona o obcích, není-li například jmenován starosta do šesti měsíců od ustavujícího zasedání obecního zastupitelstva, popř. od doby, kdy se starosta vzdal funkce nebo byl odvolán, apod.), je tajemník podřízen tomuto správci. Zákon nově zakazuje tajemníkovi výkon funkcí v politických stranách a hnutích, což však neznamená zákaz členství ani povinnou apolitičnost. Tajemník rovněž nesmí být členem finančního a kontrolního výborů zastupitelstva, ani členem zastupitelstva města či libovolného obvodu (inkompatibilita funkcí).

Mírně odlišně vymezuje nový zákon úkoly tajemníka:

- a) podává radě návrhy na jmenování a odvolání vedoucích odborů;
- b) podává radě návrhy na stanovení platu a odměn vedoucích odborů;
- c) je odpovědný za plnění úkolů obecního úřadu v samostatné i přenesené působnosti, a to starostovi;

d) plní podle pokynů starosty úkoly vyplývající z usnesení zastupitelstva obce a usnesení rady obce a další úkoly vyplývající z jeho pracovní náplně;

e) zajišťuje úkoly v přenesené působnosti obce vyplývající ze zvláštních zákonů;

f) rozhoduje o podjatosti vedoucího odboru ve správním řízení;

g) je personálním šéfem obecního úřadu (vedoucím zaměstnancem zaměstnavatele podle zákoníku práce, avšak jen ve vztahu k těm zaměstnancům obce, kteří jsou k výkonu své práce zařazeni do obecního úřadu jakožto organizační složky obce):

1. plní úkoly zaměstnavatele podle zvláštních předpisů (pracovněprávních - výčet práv a povinností z toho vyplývajících by překračoval účely tohoto příspěvku);

2. uzavírá a ukončuje pracovní poměr se zaměstnanci obce zařazenými v obecním úřadu (nikoli v jiných organizačních složkách obce) vyjma vedoucích odborů, jejichž pracovní poměr vzniká jmenováním (zde však má vyhraženu předkládací iniciativu a bez návrhu tajemníka rada nemůže vedoucího odboru jmenovat ani odvolat);

3. řídí a kontroluje činnost těchto zaměstnanců obce (včetně vedoucích odborů);

4. stanoví podle zvláštních předpisů platy zaměstnancům obce zařazeným v obecním úřadu vyjma platů vedoucích odborů, u nichž má však vyhraženu předkládací iniciativu (bez návrhu tajemníka nemůže rada plat vedoucího odboru měnit);

5. vydává spisový řád, skartační plán a pracovní řád obecního úřadu, jakož i jiné interní pracovněprávní normy, není-li jejich vydání vyhrazeno zákonem jinému orgánu obce (např. organizační řád obecního úřadu je ve vyhrazené pravomoci rady) nebo nevyhradí-li si jejich vydání zastupitelstvo (§ 84 odst. 4 obecního zřízení);

h) funkci vedoucího zaměstnance zaměstnavatele plní tajemník magistrátu též vůči zaměstnancům obce, zařazeným do úřadů městských obvodů (bez ohledu na existenci či neexistenci funkce tajemníka úřadu městského obvodu), není-li výkon této funkce svěřen městskému obvodu statutem města (§ 8 odst. 2 zákoníku práce);

i) řídí a kontroluje organizační složky obce, pokud zastupitelstvo nestanoví jinak, a to vyjma obecní policie (jejíž řízení je zvláštním zákonem svěřeno starostovi); protože městské obvody jsou též organizačními složkami obce, řídí a kontroluje tajemník magistrátu v plném rozsahu i činnost obvodů (není-li statutem příslušného města stanoveno jinak);

j) tajemník magistrátu též jmenuje a odvolává správce městského obvodu, řídí ho a kontroluje jeho činnost.

Ze zákona o obcích vyplývají i některá zvláštní práva tajemníka:

a) se souhlasem rady může užívat závěsný odznak starosty (závěsný odznak se státním znkem - nejde o purkmistrovský řetěz jako primátorskou insignii);

b) má právo účastnit se zasedání rady a vystoupit v rozpravě na tomto zasedání ke každému bodu programu k uplatnění svého zákonného poradního hlasu (poradní hlas není nezapočítávaným hlasováním, leč slovním doporučením, jak mají zastupitelé hlasovat - z logiky věci plyne, že toto doporučení má být učiněno zpravidla před vlastním hlasováním, takže cum grano salis jde vlastně o „právo posledního slova“);

c) má právo vystoupit v rozpravě na zasedání zastupitelstva ke každému bodu programu k uplatnění svého zákonného poradního hlasu (a proto nemůže být jednacím řádem omezen v počtu svých vystoupení k jednomu bodu programu - zazní-li v další diskusi po vystoupení tajemníka další návrhy na změnu usnesení, musí mít tajemník vždy možnost vyjádřit se i k těmto návrhům a doporučit, jak mají zastupitelé hlasovat);

d) jako zaměstnanec obce požívá veškeré pracovně právní ochrany podle zvláštních právních předpisů;

e) je-li občanem obce (což není podmínkou výkonu funkce), má též všechna práva občana obce k orgánům obce a orgánům svazku obcí, jichž je obec členem, a tato práva nemohou být omezována poukazem na služební podřízenost vůči některým orgánům obce.

Obecná ustanovení zákona o obcích jsou modifikována některými zvláštními právními předpisy,

například:

zákon č. [148/1998](#) Sb., o ochraně utajovaných skutečností

Pro účely tohoto zákona je statutárním orgánem obce tajemník obecního úřadu (nikoli tedy primátor či starosta) a tíží ho všechny povinnosti statutárního orgánu při ochraně utajovaných skutečností tímto zákonem uložené. V podmínkách územně členěných statutárních měst je statutárním orgánem na tomto úseku nejen pro magistrát, ale pro celou obec, tedy včetně úřadů městských obvodů, a je též povinen jmenovat bezpečnostního ředitele.

zákon č. [40/1993](#) Sb., o nabytí a pozbytí státního občanství České republiky

Tajemník magistrátu Brna, Ostravy a Plzně přijímá státoobčanský slib fyzických osob a plní tak funkci přednosta okresního úřadu místo primátora.

Lze tedy konstatovat, že postavení tajemníka bylo novelou posíleno a jeho závislost na volených orgánech výrazně snížena. Naopak se však zvýšila závislost tajemníka na starostovi (primátorovi).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Systémová podjatost ve správním řízení aneb požadavek na překročení nadkritické míry rizika systémové podjatosti](#)
- [Bezpilotní systémy vlastní konstrukce v kategorii Specific: regulatorní požadavky a praktické aspekty](#)
- [Pacht závodu a zákaz přenechání věci třetí osobě](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Nepravomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)
- [Novela zákona o spotřebitelském úvěru: zásadní regulatorní přelom, který změní finanční trh i praxi poskytovatelů spotřebitelských úvěrů](#)
- [Regulace cen taxislužby v roce 2026: co se mění a jaké mají obce možnosti?](#)